

Polisiýa ministri

Category: Kitapcy, Publisistika, Romanlar

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Polisiýa ministri POLISIÝA MINISTRI

Ol wezipedir derejäniň hatyrasyna hiç zatdan gaýtmady – kürsä ýetibilmek we kürsüde oturmak üçin bar zatdan geçdi...

Ol hemişe işi şowlaýanlaryň ýanynda durdy – ýyldyrym çaltlygynda bir oň-bir muň ýanyna agyp-dönüp ýördi...

Onda hiç bir etiki prinsipden nam-nyşan ýokdy: üýtgäp durýan syýasata öz çaltlygynda uýgunlaşdy – bir görseň-ä konserwativ (dindar), bir görseňem rewolýusioner boldy, aslynda onuň ýeketäk gulluk edýän zady tarapyny tutýan günü güýçli topardy... (ýeri gelende oň agzasy bolup ýören dini tarykatynyň iň ganym duşmany boldy!)

Ol şahsy bähbitlerini we maksatlaryny hemme zatdan öňe tutdy, munuň üçin öňünden çykany basgylap geçdi. Söýgi, mähir-mylakat, dostluk, borçlulyk, minnetdarlyk ýaly duýgulardan binesipdi, diňe özüni bilýärdi, ýeri gelende oň gullugyny eden häkimiýetiniň kellesini almak isleýän toparda ýer aldy...

Ol bet pyglynýň ýesirine öwrülen, doýdum-dolmaz açgöz syýasatçynyň iň gowy mysalydy...

Partiýa ýolbaşçylyk etdi, halk deputatlygyna saýlandy, polisiýa ministri boldy.

Gan görmese günü geçmeýän iň ýowuz ministrleriň biridi – özüne garşydaş hasaplan kişileriniň barsyny «terrorçy» yglan etdi. «Gassap» adyny aldy. Kimi öldürtse «ýurt üçin» diýdi.

Milletparazlyk etmekdenem çekinmedi, «o diýen sap däl-hapa gany dökmek biziň borjumuz» diýýärdi.

Häkimiýetiň «Beýik lider» diýip atlandyrylan ýolbaşçysy-da onuň edýän zorluk-sütemlerini görüp howsala düşdi, oňa bolan ynamsyzlygynyň ýerini wagtyň geçmegi bilen gorky gaplap aldy – polisiýa ministri wezipesinden alyp, pes wezipä bellejek boldy.

Kimdigini tanadyňyz gerek?

Duruň, duruň! Howlukmaç netijä gelmän – çünki häzir muňa meňzeş adamlar kän ahyryn!

Sözümize dowam edip, ýumagyň ujuny çöşläbereliň:

■ INTRIGAÇY

Ol häkimiýetiň iň güýçli ministrleriniň biridi.

Ol (halk bilimi ýaly) hemme babatda günde diýen ýaly söz sözledi, hemme wakanyň içinde bolup, möhüm «rol oýnamagyň» kül-külünde gezdi, şeýtmek bilen ol aslynda, düşünene «häkimiýet meňki!» diýýärdi.

Ol hemişe habar beriş serişdeleriniň üns merkezindedi.

Ol syýasy güýç gazanmak üçin ýerasty dünýäsiniň hekemleri (mafiýa we worzakonlar) bilen işleşdi, her şübhelili işde onuň eli bardy.

Ol özi barada çykýan her habary ýalana çykaryp bilýän intrigaçydy. Düýn ham-çam bolup gatnaşan adamsyna «Kim sen, men seni tanamok!» diýip bilýärdi.

Ol jansyz prowokatorlary ulanmagyň ussadydy, şeýdip garşydaşlaryny aňsatlyk bilen duzaga düşürýärdi.

Ol wezipesini çäksiz baýamagyň serişdesi hökmünde diňe öz bähbitleri üçin ulandy, ýarag söwdasyndan ummasyz pul gazandy, syýasy güýjüniňem maddy binýadyny pugtalandyrdy.

Ol uruşyň arkasyndan baýlyk toplamak üçin häkimiýeti käbir ýurtlaryň garşysyna uruş ygylan etmäge iterdi.

Ol ýeri gelende agdarlyşykçylar bilen dil birikdirip, häkimiýetiň başynyň «agdarylmagynda» aýgytlaýjy rol oýnady.

Ol islendik hyýanatçylykly mysalda özüne çapraz gelmeýän syýasatçydy.

Tanabildiňizmi?

Hawa, adamyň inini düýrükdirip biljek derejede ikiýüzli we

garadangaýtmaz bu syýasatçy kim?

Aslynda munuň jogaby diýseň kyn. Çünki bular ýaly syýasatçy juda kän ahyryn, şeýle dälmi?

Indi sözümi jemlesemem bolar:

■ ÖZÜNE GULLUK EDÝÄN HILEGÄR SYÝASATÇY

Käbir okyjy ýokardakylary okap, muny ýurdumyzdan kimdir «birine» meňzeden bolmagam ahmal! Ýok, sessiz kino oýnamagymyza dowam etsek: soragyňyzyň jogaby «ýerli» däl, «daşary ýurtly»!

Ýumagyň iň soňky ujuny bereýin:

Stefan Sweýg, Lorens Darrel, Jon Dikson Karr, Dennis Witli, Edward Grierson, Patrik Zýuskind, Uinston Grem, Bernard Kornuell, Žan-Klod Brewill, Jerald Wogan-Hýus, Katerina Delors ýaly ýazyjylar bu barada ýazdy.

Ol barada romanlar ýazyldy, dokumental we çeper kinofilmler, teleseriallar surata düşürildi, pýesalar sahnalaşdyryldy. Onuň keşbini Ýewropanyň iň gymmatbahaly kinoeseri bolan we 2002-nji ýylda efire goýberilen miniserialda fransuz aktýory Jerar Depardýo janlandyrdy.

Indi adyny aýtsamam bolar:

Žosef Fuşe (1759-1820)...

Fransuz syýasatçysy... polisiýa ministri...

«Maksadyňa ýetmek üçine näme etseňem bolýar» diýen syýasatçy...

Wagty-sagady gelende nikaby sypyrlyp, sürgüne ýollanan betpygyl oýunbaz...

Hemme döwürleriň adamy bolan Žosef Fuşäniň obrazyna hemmetaraplaýyn baha berse bolýar. Ýagny...

Ol düýnem bardy, häzirem bar!

Stefan Sweýg bu barada «Žosef Fuşe» atly awtobiogragiki kitabynda şeýle ýazdy:

«Diňe görümsiz açgözler biri-birlerini ýok edip bolandan soň sabyr edip garaşyp bilenleriň we akyllylaryň wagty gelýär...»

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazetini, 04.05.2021 ý. Publisistika